

BAZIN ÉS VIDEKE

(Felvidéki Hírek)

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor.,
fél évre 6 kor., negyedévre 3 kor., 1 hó-
napra 1 korona 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZABO LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nyitra Erzsébet-ut 11.

Hirdetések és nyilatkozási közlemények jutányos áron

Craus István főispán — a F. M. K. E. elnöke.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület igazgató választmánya e hónap végén Budapesten értekezletet tart, hogy megállapodjék abban, kit jelöljön a közgyűlés elé, mint elnököt. Amidőn ezt az értekezletet teljesen hiábavalónak tartjuk, mert hisz a közgyűlés, ha nem akar, nem fogadja el a fogadatlan prókátor szerepét játszó választmány javaslatát — nem zárkózunk el annak kijelentésétől sem, hogy az efféle pesti kiruccanásokat nem jó szemmel látjuk.

Az egyesületnek székhelye Nyitra, itt kell megtartani minden fontosabb gyűlést. Budapesthez a Felvidéki Kultúregyesületnek sem testületileg, sem erkölcsileg semmi köze sincsen. Nagyon is fontosnak tartjuk, hogy ilyen fővárosi gyűlések szűnjenek meg, mert erősen tartunk attól, hogy ezek nem ötletszerű kirándulások, hanem az egyesület székhelyének Budapestre való áthelyezését célozzák és fokozatos gyakorlattal óhajtják ezt a teljesen magánérdekű változtatást előmozdítani. Feleslegesnek tartjuk annak nyomatékos kiemelését, hogy Nyitravármegye volt az, amely a F. M. K. E.-et megalapította és hogy a nyitramegyei tagok teszik még ma is a tagok zömét, éppen azért szívósan ragaszkodunk ahhoz, hogy az egyesülettel egybetűgő minden még oly

apró mozgalom Nyitramegyében és különösen Nyitra város területén történjék. Nincs itt szó a közgyűlésekről — helyes, ha évenként más felvidéki vármegyében tartják meg őket, de a választmányi gyűlések találkozó helye ezentúl is Nyitra maradjon.

De feleslegesnek tartjuk már azért is e fővárosi értekezletet, mert hisz a felvidéki magyarság már hetekkel és hónapokkal ezelőtt megállapodott abban, hogy elnökének Craus István nyitrai főispánt választja.

Akárkit vegyünk tekintetbe a szereplő felvidéki vezéremberek közül, a legéberebb válogatás mellett is csak az ő személyében csomósul az általános óhaj.

Thuróczy Vilmosról nem beszélünk, hisz nála ideálisabb elnököt képzelni sem lehet, de az ő országos nagy hivatala nem engedi meg, hogy behatóan vegyen részt a felvidék kulturális mozgalmában.

Craus István az a férfiú, ki méltó utódja lesz Thuróczy Vilmosnak. Benne megtaláljuk azt az energiát, mely a messze ágazó egyesülés vezetéséhez feltétlenül szükséges és megtaláljuk a műveltség, a széles látókör, a dolgok mélyébe tekintés ama fokát, mely egy ilyen felelősséggel helyes álláshoz megkívánható. Az ő hajthatatlan magyar érzése, nagy tudása, kiváló szónoki

tehetsége, a felvidéki viszonyok és a nemzetiségi helyzet alapos ismerete mind predestinálja a legdiszesebb méltóságok egyikébe.

Valóban, felemelő érzés lehet az ország e nagy része vezérének lenni. Craus István férfias egyénisége a garancia arra, hogy nem báb lesz, kit alantas személyek ideoda rángatni fognak, hogy az ő védő szárnyai alatt önző terveiket végrehajtsák, hanem mindent látó, mindent észreévő, igazi vezér, ki előtt nem lesz rejtve a legeldugottabb személyi érdekek és ki át fog látni a most még gyönyörűen puffogó, sivar belsejt takaró frázisokon.

Az a szerencsés körülmény, hogy Craus István most nyitramegyei főispán, állandóan Nyitrán, tehát a F. M. K. E. székhelyén lakik, lehetővé teszi azt is, hogy állandóan ellenőrizze a F. M. K. E. működését. Vége a boldog kornak, amikor az ugynevezett distanzelnökök jó mesziről dirigálták az egyesületet. Most, hogy magyarán fejezzük ki magunkat, a kisdéd mesterkedések és agyafurt cselecskék nyakán fog ülni egy tisztán látó, okos ember.

A magunk részéről — mint azt már többször megírtuk — nem leplezett örömmel üdvözöljük a F. M. K. E. elnöki székében a várva várt új vezért.

*
A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, a Fmke, súlyos válságba jutott

Ténta, toll, iron, itatóspapír és radirgummi a mellényzsebben.

„Ungár-féle szabadalom.” Már árusítatik a nyitrai Ungár Samu által feltalált, rendkívül praktikus zsebirókészlet, mely egy igen esimes kis tokból áll, mely téntát, tollat, iront, itatóspapírt és radirgummit tartalmaz. Ezen irókészlet együttevén nem vastagabb, mint bármely más töltőtoll és minden pillanatban készen áll az írásra. A szerkezet kitérő, nem romlik, évekig eltarthat és telülmélja az eddig alkalmazásban volt különböző töltőtollakat. Ezen irókészlet már kapható minden jobb papírkereskedésben. —

Ára 1 k. 20 fillér és 1 k. 50 fillér. — Szerkesztőségünkben is szívesen bemutatják a kitérő találmányt.

és ha valamiképpen a mai feszült helyzet meg nem oldódik, akkor szeptemberi közgyűlése nagyon szomorú lesz.

Az egyesület két vezetője, Batthyány Vilmos gróf püspök és Dessowffy Emil gróf bejelentették állásukról való lemondásukat, a püspök az egyesületből is kilépett.

E meglepő forudulatnak előzményei, amennyiben ellenőrizhetők, személyes természetűek. Abból támadt az egész, hogy a Fmke lapot indított és a szerkesztéssel titkárát, Clair Vilmost bízta meg. Ebben a lapban a szerkesztő szava tette, hogy a nyitrai püspökség újabbban több olyan jótékony célú és kulturális intézménytől megvonta a segítséget, amelyet a püspök elődje mindig készségesen utalt ki.

Ebből keletkezett a háborúság, melynek folyamán az egyesület a lapot megszüntette ugyan, de a surlódások terjedését nem tudta megakadályozni. Ennek következménye a most beállott válság.

Késő volna már most arról beszélni, hogy ki a hibás? A püspök-e, akit jóindulata, bizalmas fölvilágosítás talán jobban megnyert volna az ügynek, mint a hírlapi támadás? Vagy a titkár-szerkesztő, aki az ügyért való lelkesedésében egyesületének hatalmasait is meg merete bírálni?

Egy dolog azonban kétségtelen: a Fmke vezetőségében nincsen meg az a szellem, melynek ott élnie kellene, ha az egyesület életrevaló. Mert ha a magyar kultúra megoltalmazásáról van szó és a közös, áldásos munkát megzavarja akár a titkár, akár az elnökség valamely tagja, akkor az egyesületben uralkodó egészséges szellem tudja kötelességét és megszabadítja az egyesületet attól, aki károsan hat működésére.

De ilyesmi sem a Fmkében, sem semmiféle magyar kultúregyesületben történni nem fog sohasem. A legtarthatatlanabb állapotok között megy a tengődés tovább. Mert szalmatüzből fogantak, hiúságokból táplálkoznak és parádékkal galvanizálódnak a mi kultúregyesületeink.

Nagy tisztelettel kell szólni azokról, akik önzetlenül, igazán csak hazafias lelkesedéssel szolgálják kultúregyesületeink ügyét. Hála Istennek, vannak ilyenek sokan. Csak itt Nyitrán is egész sora a tisztas neveknek kerülhetne papirosra, ha föl kellene sorolni őket. Ezek az urak egész tudásukkal rendelkezésre állanak, nemes lelkesedéssel dolgoznak is az egyesületnek, ha a szükség úgy kívánja.

Nem is a tagok jóindulatán múlt, hogy nagy az eredménytelenség. A helytelen rendszer, de főleg nagysága és az erők csekélyége tesz lehetetlenné minden sikert. Hiszen még e szerény kérések között évről-évre veszteséggel zárja vagyoni mérlegét a mi közművelődési egyesületünk és ez az első éve, amelyben nincsen deficit.

Aztán mire költi csekély pénzét ez az egyesület? Jutalmaznak vele tanítókat és főntartanak néhány kisdédóvot.

Az első, a tanítók segélyezésére, nem

szerecsés dolog. A magyar tanítónak kötelessége a magyarosítás előmozdítása és ha az egyiket megjutalmazták, a másikat meg nem, kérdés, hogy ez nem okoz-e elkedvetlenedést? Sőt a megjutalmazott tanító is, ha nem erős karakter, nem hanyagolja el dolgát a megjutalmazás után, minthogy most már nem számíthat újabb jutalomra?

Ennek a kérdésnek csak egy megoldása lehet: ha magyar születésű az illető nemzetiségi nyelvét megtanult tanítókat helyeznek nemzetiségi vidékekre és ott nagyobb fizetést adnak neki, mintha magyar kelyen szolgálna. Ezzel emelik a magyar fiúkban a kedvet a hazai nyelvek megtanulására és honorálják is ezt a fáradságot. De az ilyen vidékek tanítói számára rendszeres munkakört kellene kidolgozni, mely kiterjed a felnőttek nevelésére, házi ipari munkák fokozottabb mértékben való tanítására, szóval a gazdasági életre is. Kötelességévé kellene tenni a tanítóknak azt is, hogy a falu gazdasági életét is figyelemmel kísérje és a nemzetiségi tőke beözönlésére figyelmeztesse a kormányt. Megfelelő díjazásért szívesen merjenné ezt a tanító. — Sokkal inkább, mint az időnként kapott csekély jutalomért, melynek kiosztásánál igen sokszor egyéni szimpátiák is játszanak szerepet.

A kisdédóvok felállítása kultúregyesületi költségen annyira lekötöti az egyesületek pénzt és mégis olyan szerény mértékben történhetik, hogy hatásos eredményt tőle várni nem lehet. Ez az állam kötelessége. A kultúregyesületek legfeljebb figyelmeztetik a kormányt arra, hogy hol kellene ilyet felállítani.

A kultúregyesületek egész rendszerének át kell alakulni, ha csak némileg is eredményes munkát akarunk tőlük.

Az első a kultúregyesületek demokratikus alapokra fektetése. A vezetőséget nem úgy kell összeállítani, mint valami kezdő pénzügyet, mely nagy nevek csillogtatásával akar hatni a közönségre. A társadalmi és politikai előkelőségeket más tevékenység köti le és igen sokszor sok szimpátiával, de kevés munkával járulnak az egyesület működéséhez. Azonkívül feszessé is teszi előkelőségük az egyesületi érintkezést. Arnyékukba nem a közért munkára kész szerény emberek, hanem a hozzájuk dörgölődő stréberek húzódnak meg.

Azután tisztába kell jönni azzal, hogy a rendelkezésre álló csekély eszközökhöz mérten nem szabad túl magas célokat kitűzni. A nemzeti öntudat ébrentartása nemzetiségi vidékeken igen szerény eszközökkel elérhető. Egy-egy kirándulás az ilyen vidékre (minden politikai tendencia és hangos bankett nélkül), egy kis szép-irodalmi ünnepséggel, zenével összegyűjti a vidék embereit és barátságos érzéseket ébreszt a különböző nyelvű lakosság között, ha senkit se nevezünk ki az ünnep fénye mellett házaárulóknak.

A legfontosabb azonban a társadalmi szervezkedés és ehhez kell főleg a demokratikus alaptónus az egyesületekben. Be-

levonni a kulturmunkába mindenkit, minden rangot, minden mesterséget.

Szóval rengeteg terület a kulturmunka területe és azért nehéz rajta a munka, mert ezerféle kicsiny jelenséggel kell leszámolni és nem lehet itt nagy csaták dicsőségét aratni.

Sok lelkesedés, jóindulat vész kárba ma és ennek ellenében nemhogy sikereink volnának, de még maguk az egyesületek is bomladozás, vagy legalább a pangás tüneteit mutatják.

ki kéz- és arcbőre égés-
ségét megakarja óvni, kül-
lönösen a szeplőket eltün-
tetni kívánja, puha, bárso-
nyos és fehér bőrt óhajt és
azt megtartani akarja, csak
STECKENPFERD
LILIOMTEJ-SZAPANNAL
M O S D I K
(Védjegy: Falovacskas)
BERGMANN & COMP.
TESCHEN an der Elbe.
Minden gyógyszerárban,
drogeriában kapható.
Darabja 80 fillér.

Borszéki
GYÖGYES ÜDITÖVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
BORSZEKI az ásványvizek király
angolkór és vérszegénység ellen

váratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital
a legelső minden vizek között.

Főraktár: Brix János Fia Utóda fűszer-
csemege és ásványvizkere skdönél Trencsén

Egy eset az utcáról

**Katonaság, autó, katonarvos és
egy — ló.**

Megtörtént, hogy egy auto végigszá-
guldott a népes utcán, ott, ahol a gyakor-
latról hazatérő katonák hosszú sora elha-
ladt. A menetben ott volt az egyik köz-
kedvelt törzsorvos lovon. A ló megjéjt a
száguldó autótól és ledobta lovasát a törzs-
orvosot, ott feküdt hamar az utca köze-
tén. Természetesen felvitték, de nem az
auto utasa vette fel. Az auto utasa — ál-
lítólag orvos — egyszerűen odébb állt és
a soffőr állítása szerint azt mondta, hogy
„hisz orvos, majd segít magán.” — Az
eset igen kellemetlenül hatott a szemlélőre.
Kívánjuk, és reméljük, hogy a derék törzs-
orvosnak komoly baja nem történt. A ló
csak ló és így az autót nem lehet okolni
a balesetért.

A „Meteor“ mozi igen érdekes és változatos programot nyújt a közönségnek. Többek között az Alkohol áldozatát, amelyben híres párizsi színészek meglepő és bámulatos élethűséggel mutatták be az alkohol mértéktelen és szenvedélyes élvezetétől teljesen elromlott embereket. Ez a szám annyira megtetszett a közönségnek, hogy újból „közkívánatra“ meg kellett ismételtetni. Nara Japánban a legszebb kép, amit moziiban el tudunk képzelni. Szinte érezzük a buja, zöld növényillatot, szinte tapogatjuk azoknak a kedves szarvasoknak az agancsait, amidőn etetjük őket és mi magunk is azt hisszük, hogy a japán istentiszteletre megyünk, annyira eleven és tökéletesen gyönyörű volt ez a szám. Egy történelmi drámát is mutat be a mozi: Napoleon és Pichegro a címe. Párizs legjobb színésze és színésznője fordul elő benne, amint a vászonszínpadon magunk előtt látjuk a nagy Napoleont, akitől mindenki reszket, a tábornoka, meg a szolgálja egyaránt és aki ellene összeesküszik, a derék Pichegro, amint könnyezve ölelkezik feleségével és kis gyermekével az utcára nyíló ablakban, noha előtte a hirdetés, hogy, aki elfogja őt, az 100.000 frank jutalmat kap. Bemutatja még a mozi a Garda tavat és környékét, még pedig egy nő látsóvén keresztül, a remek hegyvidékeket, pompás vizeséseket. — Ezenkívül sok kacagtató bohózat kerül a vászonra, amelyek mesésen mulattatják a közönséget, amely olcsón, igen kitűnően szórakozik.

Szakolcán a folyó hó kezdetével üzembe helyezett városi gőztéglagyár egyik vízzel telt agyagvermében a déli szűnet Ambrus Jakab 26 éves munkás fölfriessítő fürdőt akart venni, de uszni nem tudván a 4-5 méternyi mély vízben halálát lelta.

Főgimnázium Privigyén. A privigyeyi négy osztályú róm. kath. gimnáziumot, mely a kegyesrendiek vezetése alatt áll, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a jelen évvel kezdődőleg fokozatosan főgimnáziummá fejleszti. A kultuszminiszter ez elhatározásához képest az intézeti igazgatóság ez uton is tudatja a közönséggel, hogy az V. osztály f. é. szeptember elején megnyílik.

Subvenciók üzletek. Lengyárat alapított nemrég a volt chinoráni jegyző és bankigazgató Perényi Chinoránban. A gyárat eladta Kaessmann Frigyes gyárosnak, a nyitrai szörpgyár tulajdonosának, aki Chinoránban nagyarányú keményítőgyárat létesít. Kíváncsian várják az érdeklődők, hogy azt a 100.000 korona subventiót, amit Perényi bankigazgató és gyáros annak idején az államtól kapott, mikor fizeti vissza az államnak?

Csendélet Nagytapolcsányban. Az este történt, hogy dr. Sándor Gyula nagytapolcsányi előkelő ügyvéd családjával az állami iskola környékén sétált. Szembe jött velük Abraham Gerő nagytapolcsányi polgári iskolai tanító. Dr. Sándor fiacskája, aki a polgári iskola tanítványa, jól nevelt gyermekhez illően köszönt a tanítónak, dacára annak, hogy tudta, miszerint atyja

nincs jó viszonyban a tanítóval. Abraham tanító azonban állítólag elfordult és nem viszonzta a fiúcska köszönését. Dr. Sándor a polg. isk. tanító eljárását néhány szóval kritizálta. Ebből szóváltás támadt, mire dr. Sándor kutyakorbácsával rátámadt Gerőre, az azonban felfogta az ütést. Tettlegesség nem történt. Az ügynek lovagias uton folytatása lesz.

Ez ügyre nézve más helyről a következő információkat nyertük:

Augusztus 21-én este 8 óra előtt Abraham Gerő tanár Kirchner Antal járásbírói irodatisztalé annak lakása előtt beszélgetett. Beszélgetés közben Kirchner Antal a félhomályban az utca tulsó oldalán hölgyek és urakból álló társaságot látott közeledni, megkérdezte Abrahámtól, hogy kik azok? Abraham a társaság felé nézett s azt válaszolta Kirchnernek, hogy nem tudja kik azok. A beszélgetés tovább folyt Abraham és Kirchner közt. Pár pillanatra mulva a társaság egy férfi tagja, akiben Abraham Sándor (Spitzer) ügyvéd, régi haragosa ismerte fel, így támadt Abrahámra: „Tanár ur! A fiam köszönt önnek. Ha már annyira gyűlöli fiamat, legalább köszönetét fogadja. Ez a tanári tisztesség? Ilyenekre tanítja ön a gyermekeket is?” Abraham erre a támadásra nyugodt hangon azt válaszolta, hogy nem vette észre a gyerek köszöntését. Ezzel véleménye szerint, mivel a magyarokat tanu előtt történt, az ebben sérelmet látó apának elégtételt adott. Sándor azonban ezzel nem érte be, hanem megragadta Abrahámnak sétabotját s jobb kezében levő korbácsával a tanárra sújtott. Erre Abraham önvédelemből Spitzer ügyvédet arcul ütötte. Ez a tényállás. Az eset tanu Abrahám részéről Kirchner irodatisztalé, akivel az incidens előtt gyanútlanul társalgott és dr. Takács Sándor kir. albiró, aki az egész esetet ablakból szemlélte végig. Tudomásunk szerint Abraham Gerő tanár a közhivatalnok és magánember ellen elkövetett támadás és becsületsértés emén a nagytapolcsányi kir. járásbíróagnál nyomban panaszt tett.

Abrahám Gerő felettes hatóságánál fegyelmi eljárás megindítását kérte önmaga ellen, annak megállapítása végett, vajjon indokolt-e Sándor ügyvédnek az a hiedelme, miszerint nevezett tanár az iskolai működése alatt Sándor ügyvéd fiát mint tanítványát üldözte.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult. — **ORVOSILAG AJANLVA**

Főlerakat: Bruckmayer Géza cégnél,
Nagyszombatban.

Katonáék. Öten lovagoltak ki a sá-tortábor felé, uniformisusok, alkalmasint tiszti szolgák. A katonai kórház előtt megbokrosodott az egyik ló, ledobta a legényt. Ott is maradt, míg járó-kelők segítségével feltápáskodhatott. A társai nem törődtek vele, otthagyták...

A szeredi képviselőtestület e hó 18-án gyűlést tartott, melyen az ottani polgári fiú- és leányiskolának az évi 1500 korona subvención kívül a jövő tanévre 500 korona segélyt és 500 koronát felszerelésre szavazott meg. Egy artézi kut építése is behatóan meg lett vitatva a városatyák részéről és az ügy tanulmányozásával Jozsy Lajos főjegyző lett megbízva, ki még ez évben előterjeszti az adatokat és talán meg is építteti a kutat. Prezelmayr Adolf ottani kereskedő cirokseprő-gyárat alapít, melyet 5 évi pótdokumentességben részesít a község. A vásárbíró 50 korona drágasági pótlékát szavazta meg a testület, mire véget ért a gyűlés.

Beiratások. A nyitrai Szántó-féle nyilvános polgári iskolának a beiratások aug. 30-tól szeptember 4-ig lesznek megtartva, szept. 5-én a rendes tanítás kezdete. A javító és felvételi vizsgálatok augusztus 30. és 31-én lesznek.

Szakolcán heves zivatar közben a Timföld Vilmos szakolcai földbirtokos egyik gabonával telt pajtájába csapott, mely a zuhogó eső dacára különféle otlevő gazdasági eszközökkel s egy határos második pajtával a pusztító elem martalékává lett.

Dr. Hercz Mór fogorvos, ki szaktudományait a bécsi és berlini egyetemi klinikákon végezte, Pozsonyban, **Mihály-utca 12. alatt szem-a II. takarékpénz ár épületével** telepedett meg és rendel délelőtt fél 9 12-ig d. u. 2-5-ig. Vidéki betegek gyógykezelése lehetőleg leggyorsabban.

Véres verekedés. Folyó hó 21-én Pöstyén községben Vogel Samu-féle korema helyiségben a pöstyényi paraszt ifjuság nagy táncmulatságot rendezett. Ejjél táncban a korema betért három katonára, kik azután táncra perdültek a parasztleányokkal, amit a legények nem jó szemmel néztek, miből kifolyólag szóváltásba keveredtek és verekedni kezdtek. Majd kérésre került a dolog s így egész csata fejlődött a parasztleányok és a katonák között, kik közül Török József 19. honvédelmi miniszter katonát úgy összeszurkálták, hogy még az est őjjelen a trenseni csapatkórházba szállították. A verekedés következtében több pöstyényi legény is súlyos sérülést szenvedett. A verekedés hőseit Nemezz Agoston ösvezető és Michalek Pál csendörök, 3 napi nyomozás után, Kosinár József, Paraba János, Oravecz József és Zslnay Márton pöstyényi legények személyében kiderítette, kik a galgóczi kir. járásbírósnak adták át.

Atila cipő a legjobb.

Feldman Nándor és Társa

BANK-ÜZLETE

Budapest, VI., Anrássy-út 50.

Első Magy. Általános Biztosító Társ.
kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papírokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása törlesztéses- és egyszerű jelzálog-kölcsönök; érték papírok, tőzsdéi árfolyamon; állami-, városi-subvenciók eskomptálása; kölcsönök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes. Magyar és német levelezés! Telefon 21-10.

A jövő színháza?

A magyar mozi.

A mult napokban az ujságok közgazdasági rovata egy rövid hirt hozott, amely bő kommentárt érdemelt volna és szinte csudálatos, hogy minden méltatás nélkül maradt. Arról van szó ugyanis, hogy egy részvénytársaság alakult, mely a „mozi” szó néma magyar színészekkel, sceneriákkal, magyar főlvételeket fog „eszközölni”. A különböző mozik állandó és nemzetközi csereviszonyban állnak egymással s az új vállalat a magyar névnek és a magyar produkciónak igen hálás területen akar újabb sikereket szerezni. Egy magyar mozi-darabnak, ha jó (tegyük fel hogy megcsinálják Jókai „Arany ember”-ét a Vaskapuval, Ada Kalehvel, a Senki-szigetével, a komáromi várral stb.) roppant könnyű és gyors az útja kifelé a nagyvilágba. A sok csudálatos magyar vidék és természeti szépség, amelynek ez idő szerint az élehetlenségünk nem tud reklámot csinálni: a moziban önkéntelenül reklámozza önmagát, mert a mozi a legnépszerűbb színház, a nagy tömegek olcsó szórakozási helye s az az evolúció, amelyen gyorsulván rövid tíz esztendő alatt keresztülment: eleget és alkalmas anyag arra, hogy hozzájáruljunk a mozi esztétikájához, mely eddigél teljesen elhanyagolt kérdés. Ime egy színház, amelynek szerzői, darabjai, színészei egészen különös technikai fogásai és lehetőségei vannak, de nincsenek kritikái. A kritikában a mozi a varietéken alul van, pedig sokkal több ember jár a moziba mint a varietébe. Bécs kivéve ugyszolván az összes nagy városokban szinte ijeszten hódít a mozi. Intelligens emberek azt hangoztatják, hogy inkább moziba, mint színházba s fáradt intellektusok egyenesen azt állítják, hogy a mozi a jövő színháza, mert mihelyst fölhalálják a tökéletes színezést és a gramofon precíz alkalmazását: minden színház fölöslegessé válik. Nem lesz szükség az igazi Dusera, mert Duse Pétervárott és Madridban egyszerre fog játszani. Sőt egyszerre husz szerepét játszhatja husz különböző városban.

Voltak és vannak még ma is, akik a haladást és a jövőt a mozi technikai lehetőségeiben látják amelyeket át szeretnének ültetni a valóságos színpadra. Ezeknek a reformátoroknak a szemében a mozi a mai színpad megváltása, mert színpadi kezdetlegességeinket és képtelenségeinket könnyű szerrel kireperálhatjuk a mozi tüneményes technikai trükkjeivel. A mozi például tökéletesen csinálja azt, ami a színpadokon is mindig kétséges és bizonytalan: mondjuk, a hullámzó tengert. Nagy színpadok sok költséggel elég jól csinálják a hullámzó vagy háborgó tengert, föltéve hogy a darab csak esti vagy épen éjszakai világitást kíván, de a tapasztalás azt bizonyítja, hogy a legjobban megcsinált hullámozás is csak pár percig ad illuziót. Az első pillanatokban a hatás néha frapáns, de pár perc múlva a néző érezni kezdi a mechanizmust s mihelyt rájön a ritmus titkára, vége az illuziónak. Már

most vérmes reményű színpadmesterek és technikusok a vetített tengertől, tehát a mozitól várják a végső illuziót a színpadon és van tudomásom róla, hogy több helyütt meg is próbálták a hullámzó vizet.

A mozi legnagyobb ereje, utánozhatatlan technikája, legfőbb hatásbeli titka, érdekessége és jelentősége abban áll, hogy mindennemű valóságot legkönnyebben reprodukál. Ebből azonban egyéb következik. Egy olyan jelenség, amelyet a mozi előadásokon gyakran tapasztaltam s amelyet csak lassan tudtam megérteni. Tudva levő dolog, hogy Olaszországban igen élénk üzlet a mozi s a római „Cines” társaság az egész világot elárasztja felvételeivel. Az olasz felvételek nagyon érdekes s valósággal izgatott voltak, amikor egy ízben Novelli felléptét hirdették a Lear Királyban. Ez az előadás annál is jobban érdekelt, mert láttam Novellit e szerepében a színpadon. Etem egyik legnagyobb csalódása volt ez a Novelli-féle mozi Lear aminthogy az ember a csalógaiból szokta levonni a legbiztosabb igazságokat: én is akkor jöttem rá a mozi-színjátszás nyitjára. Akkor fedeztem föl azt, ami már hosszabb időn keresztül nyugtalanított, hogy miért oly rossz színészek azok az olaszok a moziban, holott több mint 400 év óta a színpadon tulajdonképpen ők vezetnek s minden náció tőlük tanulta a színjátszást.

A kérdésnek a nyitja tudniillik ugyanaz a különbség, amelyet a mozi és a színház „scenériájára” nézve konstataáltam. Minthogy a mozi scenériája mindig reprodukált, mindig valóságos, tehát nem élet-hű, hanem a szó szoros értelmében reális, mindennemű stilizált, tehát nem szigorúan naturalisztikus színjátszásnak furán, viszásan, sőt természetellenesen kell hatnia a fehér vászonon. A mozi annyira közel van hozzánk, hogy semmi koncentrációt, semmi sürítést, semmi stilizálást nem enged meg a játékbán. S ez magyarázza meg, hogy a moziban a franciákat és olaszokat, akik a legtehetségesebb színjátszók, miért verték le olyan csufosan az angolok, szóval az angol-szász színészek.

Az angol és amerikai darabok nagy sikerét a moziban az magyarázza meg, hogy ott a szerzők és színészek is teljesen tisztában vannak a mozi természetével s teljesen az élet kopirozására, fotográfálására adták magukat. A franciák és olaszok állandóan azt a hibát követik el, hogy meglevő drámákat átdolgoznak s azoknak a játékmódját is átvisszik a mozira, ami éppen olyan abszurdum, mintha valaki arc-képet fest csak fénykép után. Ez a legellentétesebb stílus-évek összekeverése. Az angolok ellenben igazán reális történeteket írnak, a legegyszerűbben játszó el s így mozi-darabjaik kedvesek, hatásosak, izgatós és színjátszás tekintetében is első-rangu. Ők az egyetlenek, akik ma igazán a mozi stílusában dolgoznak, bár róluik sem lehet elmondani azt, hogy teljesen bedolgozták magukat, mert ma még az egész mozi-irodalom egy nagy mániában szenved — és ez a levelírás. Folyton leveleket vetítenek a fehér vászonra, amelyeket a nézőnek el kell olvasnia, ami elsősorban fáradozását is, sokkal fárasztóbb,

mintha egy prózai darabban végig kell olvasnia, ami elsősorban fárasztóbb, mintha egy prózai darabban végig kell hallgatni egy levelet, amelyet a színész felolvas. Az némajátéknak, a mozinak is el kell jutnia ehhez a művésziességhez, hogy csakis merőben optikai eszközökkel dolgozzék.

Nem kel tehát a mozitól a színházat felteni. A mozi csak egy új színház, de nem az új színház. Egy újabb efferenci-álópás, mely nem hogy ártana, hanem ellenkezőleg használni fog a színházaknak.

Hevesi Sándor.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziszor mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az ülő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő

Bedörzsölés, elismert régi jó elismert régi jó hirnevű háziszor szaggatás és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2.—

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában
Főszékhely: MOLL A. gyógy-szerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, I., Tuchlauben 9.

Eljegyzés. Kravarik József ur, a Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet tisztviselője eljegyezte Hauser Emmyke kisleányt Nyitrán.

Kinevezés. Donath Andor kinevezett jegyzővé a kalocsai kir. törvényszékhez.

Szálloda-vétel. Schiller Henrik nyitrai szállodás megvette a fia Schiller Gyula részére Temesvárott a Horgony-szállót.

Vitorlázik a körjegyző. Augustus tizenharmadikán este elutazott Berceányról Porubszky Lajos berceányi körjegyző. Vele utazott nyolcezer korona hivatalos pénz is. Ellenben hűségesen itt maradtak a magyar rögzön az ő tekintélyes magánadósságai. Mindezek következtében a rendőrség körözvényt adott ki ellene. Valószínű, hogy Amerika felé vitorlázik.

Galgócon világitanak. Nem dicsekedve, hanem panaszokba ujságolja ezt egy pár Galgórcra került fürdőző. Mert a szép nyitrai megyei fürdő világitanak ugyan, de csak akkor, ha nincs holdtölte. Holdtöltekor az ivlámpákat nem köteles kigyújtani a villamostársaság és közül csak minden második ég. Ha még olyan egyptomi is a sötétség. Ezenfelül panaszuk van a galgócira porra is, amely elpusztítja a tüdejüket. Öntözésnek hire sincs. Ugy, hogy inkább visszavágnak Pestre. A fürdőnek érdeke, hogy ezeken a mizériákon rövidesen segítsenek.

A főváros központján Villamos megálló 10 perc a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.	Augusztus hó elsején megnyit az Edison-Szálloda Budapest, VII., Hársfa-utca 59 sz. (Király-utca sarkon) Tulajdonos: Pollák József.	Hideg és meleg vízvezeték. Központi fűtés villanyvilágítás. Figyelmes kiszolgálás. Értekezés minden modern nyelvben. Szobák 3 koronától !!!
---	--	---

Vendég a strandon.

A minap, amikor fürdeni voltam — lehet, hogy a hosszú távollét miatt — új arcokat véltem felfedezni. S mindjárt sietek hozzátenni, (még pedig szépen) hogy az új arcok egyszersmind szépek is. A világot sem akarom ezzel azt mondani, hogy a régiék nem azok, hanem ezzel tartozom már a vendégjognak is... Mondom tehát, a minap megakadt a szemem — nem azon a szálán, ami a trambulínról a lábamba lopodzott, hanem néhány több gyöngéd és gyengenemű ismeretlen. Az egyik például feltűnő szép, aranyzóke hajjal van felruházva a dicső természet által. Rögtön mantségül hívtam az uszó, jobban mondva usztató kapitányt, ki arany vállrojtok nélkül is feltudott engem világosítani, nem az illető nő nemét, hanem inkább az illetőségét illetőleg, mennyiben megmondotta, hogy egy fuszgazdag fővárosi háztulajdonos leánya, aki néhány heti hegyvidéki kúra után most idejött utókurázni, főleg a strand kedvéért. No ez nagyon szép! — mondom hanem nézze csak, ott a hídön áll és beszélget, fekete marabu tolla van a kalapján; halványlila bluzban no nem látja, ki az a nő. Istenem, de édes és micsoda karcu, lenge termete van, no hamar, mondja már meg kapitány ur, kicsoda? kérdem izgatottan, miközben a kapitány erősen megmarkolja a pulzusomat és az órájára néz. Ja az, akinek az a gyönyörű, hollófekete haja omlik a kecsesformájú nyakára, az, akinek olyan ruganyosan ringó járása van, mint egy mint egy gummiból öntött babának — a hölgy most véletlenül arra mifelénk fordult. — látja milyen szemé van, folytatja most már tüzesen és hévvel

az én magyarázóm; ugye ilyen szemet még nem evett? Dehogy nem, ma is olyan szép szem szilvát ettem, hanem ilyen angyali szemeket még nem láttam, mondtam egész tekintéllyel. De most már szeretném tudni, hogy... Ja igaz, már el is felejtettem, mit kérdezett. Az a hölgy egy színésznő. Színésznő! kiáltottam szinte éneklő diadallal. No ne örüljön még olyan nagyon! Egyelőre csak színésznővendék. Bravó! csaptam rá a kapitány kezére. Hisz akkor mi kol-egák vagyunk, mert hisz én is csak nővendék vagyok, még pedig ujságnővendék.

—án.

Szeredi levél.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Artézi kutat Szerednek“ című lapjuk legutóbbi számában megjelent cikkét mint szeredi lakos és mint körorvos is örömmel olvastam és teljes mértékben csatlakozom azon mozgalomhoz, mely városunk közegészségi és köztisztasági állapotának gyökeres javítását céljaul tűzte ki.

Valamely város közegészségügye a köztisztaságon, a szennyvizet kellő levezetésén az utcák, lakások tisztántartásán kívül a csiramentes jó ivóvizen alapszik, — utóbbi legtekélyesebb módon az artézi víz útján érheti el. Addig azonban, míg ehhez hozzájutunk nem kell elhanyagolnunk a meglevő és jó ivóvízzel bíró kutakat sem.

Tagadhatatlan, hogy Szerednek igen számos és kitűnő ivóvízzel bíró kutjai vannak, melyek azonban kellő gondozás nélkül romlásnak indulnak. Utóbbi állapotot

sok helyen sajnos a tulajdonosok nemtörődősége folytán számos jó kútnál észleltem. Van néhány közkutunk is, mely — bár az ivóvíz minősége kifogástalan, a rossz szerkezet és kellő gondozás nélkül nem szolgál a megkívánt célnak. Ezért nézetem szerint célszerű volna ezen kutakat jó szerkezettel ellátni, hogy a vízhiányon addig is, míg az az artézi kút megépül, segítve legyen.

Szükséges, hogy minden ház- és kúttulajdonos saját kútját is rendben tartassa belátva végre, hogy a kúthoz csak azért közeledjék az ember, hogy tőle vizet kapjon — ne pedig, hogy azt beszenyezze. A kútnál ne mossunk szenny ruhát, a kúthoz ne vigyünk az itató marhát — mert az mind szennyezi a kutat. Egy egészen kifogástalan és csiramentes vizet nyújtó kut egyszeri rossz bánással fertőztet.

Mindenesetre ezen óvintézkedések mind emberiek s az ember nem tökéletes, ezért az artézi kut, mely az emberi gyengeség ezen befolyásának kitéve nincs, a legtekélyesebb s így mindenesetre a legtisztább vizet is nyújtja.

Becses lapjának nevezett cikkében azonban van egy passzus, mely helyreigazításra szorul, nehogy a közönség és az idegen, kit körünkbe mindenesetre örömmel fogadunk, megijedjen. T. Szerkesztő ur írja a következőket: „Meg is látszik a Szered egészségügyi viszonyain, mert most a nyári hónapokban a halálozások ijesztő módon megsaporodtak — alig van nap, hogy temetés ne legyen!“ Ime itt adjatok pontos adatokkal: Tudvalevő Szerednek legalább 5200 lakosa van.

Január hónapban 16, februárban 19, márciusban 15, áprilisban 7, májusban 9,

Magyarázat

arról, hogy miért éppen Schicht-„szarvas“ mosószappannal lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A Schicht-„szarvas“ mosószappan az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyúttal.
3. Tiszta voltaért 25.000 Koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és öszszeszedését.
7. A Schicht-„szarvas“ mosószappannal való egy óriási átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
8. A Schicht-„szarvas“ mosószappan használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mind ez „Asszonydicséret“ mosószappanra is érvényes.

Hirdetmény!

Aki pénzt, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret“ mosószappant teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha Schicht-szappant szarvas védjegyűt használunk. Mert minden tisztáltságot már feloldott az „Asszonydicséret“ mosószappan és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a Schicht-„szarvas“ mosószappan habja által lekötessék. Minden fáradságos dörzsölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán Schicht-„szarvas“ mosószappannal bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, amelyben a ruhát főzzük, kevés Schicht-szarvas mosószappant vagy Asszonydicséret mosószappant teszünk az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát a főzés közben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes a Schicht-„szarvas“ mosószappan által feloldott szennyrészecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

uniában 4, júliusban 18, augusztus 22-ig 8 haláleset volt, összesen 93.

Betegség szerint: légzőszervbaj 14, emésztőszervi baj 14, vérkeringési baj 9, aggkór 12, gyermekbetegség (görcsök, uszály, veleszületett gyengeség) 18, rákbetegség 2, tüdőgümőkór 11, tyfus 3, vörheny 2, gyermekágyiláz 1, baléset 1, halvaszületett 6, összesen 93.

Ezen 93-ból le kell vonni a vörheny 2, aggkór 12, halvaszületett 6, rákbaj 2, gyermekbetegség 18, gyermekágyiláz 1, baléset 1, összesen 42 eset, mely a rossz ivóvíz által feltételezve nincs; s így a legtágabb befolyást engedve a rossz ivóvíznek (de nem kizárólagosan csak annak) 51 halálesetünk marad, mely 1 hónapra nem egész $6\frac{1}{2}$ halálozási számot ad, ami 5200 lakosú városban havonta 0-12%, azaz 12 századrész percent — tehát egy évben 1-44%, azaz 100 ember közül Szereden „esetleg” rossz ivóvíz következtében nem egészen $1\frac{1}{2}$ emberélet pusztul el. Azt hiszem ez eléggé bizonyítja, hogy a mi városunk nagyon egészséges viszonyok közt volna, s ha kellő tisztaságról gondoskodás történnék, így a legkelemesebb vidéki városok egyikévé fejlődhetnék.

Miután a felhozott statisztikában július hónapra 18, tehát a legnagyobb halálozási szám esik, szükségesnek mutatkozik ennek részletezése.

A 18 haláleset így oszlik meg: emésztőszervek bántalmában 7, tüdőgümőkórban 3, vérkeringési szervek bántalmában 2, aggkórban 2, gyermekbetegségben 3 halt meg, halvaszületett 1.

A rossz ivóvízre vonatkoztatva (de nem kizárólag arra) 12 haláleset fordult elő — ami 5200 lakosú városra nagyon csekély arány.

Maradtam tek. Szerkesztő urnak
Szered, 1911. aug. 21.

tisztelettel
Dr. Ferényi
kórosvos.

A torrásnál palackozott és kereskedésekben árusított igazi **Ferencz József-kezesvíz** megfelelő adagolásánál sohasem fog lehangolt-ságot előigézni, mint az hashajtók-nál gyakran előfordul. Altalánosságban egy fél boros pohárnyi is elegendő. Érzékenyebb természetű egyéneknek már ennél kisebb adag is előidézi a kívánt hatást. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési Igazgatóság Budapestben.

A szeredi izr. hitközség képviselő-testülete e hó 20-án gyűlést tartott, melyen behatóan foglalkozott az általa fentartott népiskola helyzetével is. Miután állami támogatást nem sikerült kieszközölnie a miniszternél, azért a negyedik tanítót jö-

vőben nem alkalmaztatja az iskolánál. Az első és második osztályt összevonva egy tanteremben, egy tanító vezetésére bizza, míg a harmadik és negyedik osztály mind-egyikének megvan külön tanítója. Mi türelemmel várjuk a jövő tanév végét, hogy pártatlan ítéletet mondhassunk ezen rendszer fölött, melyet elvben jónak talált és elfogadott a képviselőtestület. Az előimádkozók mellékjövendelmük arányos beosztása után véget ért a tárgyalás.

A szórakozó helyek közül vidéki városban a villanyszínház, népszerűen mozi, a legkedveltebb. Ott találja fel magát jól mindenki fiatal, öreg, ur és paraszt. A szellemi szórakozásnak eme nemesítő hatásal bíró módja ma már olyannyira kedvelt, hogy napról-napra felt ház előtt folynak az előadások. A műsor a helybeli mozgó-fényképszínházban is kifogástalan.

Népgyűlést

tartottak a keresztény szociálisok a Ferencz József-terem vasárnap délután. Napirenden volt a ker. sajtó és a választójog. Erdekes, hogy azok beszéltek a nép bajairól, kik tulajdonképpen élnek, a nép munkájából híznak és Pesten az ezerbaldasokkal, az élelmiszerzsorásokkal paroláznak. Lám-lám eszembe jut egy bölcsésznek egyik szójárása: „Semmi sem új az ég alatt” újra a kufárok a templomban, hogy mi történt velük, azt mindenki tudja és hogy mit érdemelnek ezek — szintén csak korbácsot. Vannak azért a papok között becsületes népbarátok is, de ezeket meg a felsőpapság üldözi, áthelyezi valahová az isten háta mögé, hogy ne okoskodjon a nyáj. A gyűlésen szoc. demokraták voltak túlsúlyban, a darázsai plebános úgy beszélt, mintha „Népszavát” olvasott volna elő az elvtársaknak. A pesti szónok nagyon hadarva beszélt, ugylátszik lámpaláza volt, mert ha csak egy kicsit is szidni akarta a szoc. demokratákat, a jelenlévő szoc. demokrata munkások hangos közbekiáltásokkal ráirányították a szónokot a napirendre. Az alkápitány csak hosszas kapacitálás után engedte a tót szónokot beszélni. A jelenlévő szoc. demokraták meg gúnyosan éltették a magyar szólásszabadságot. Hiába mégis csak igazságos emberek azok a szoc. demokraták, ha az igazságot kell megvédeni, még a legnagyobb ellensé-
gükért is sikraszállnak.

(Figyelő.)

Hölgy, férfi és deák

részére ing, nyakkendő, harisnya, gallér és kézelő. — Kész női bluzok és kézimunkák. — Ruha és fehérnemű diszek, himzések és gombok

Dobos Jenő

úri- és női divatárú-üzletében
Nyitra, Tóth Vilmos-utca 10.
szerezhető be a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki szülők figyelmébe.

Kik gyermekeiket a nagyapócsányi polgári- vagy elemi iskolába adják és ural ellátást óhajtanak, forduljanak e lap szerkesztőségéhez, hol felvilágosítást kapnak.

Értesítés.

Van szerencsém n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Rév-utca 7. szám alatt**

bádogos-műhelyt

nyitottam.

Elvállalok mindennemű épületmunkát, fürdőszoba és angol ürszék-berendezést, szívó- és nyomó kutak, villanycsengők és villámhárítók felszerelését és minden e szakmába vágó javítást.

Készítek konyha- és kerti edényeket, fürdőkádakat a legújányosabb áron Szives támogatást kér

Dobay János
bádogos-mester.

Olcsó bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy **Nyitra, Tóth Vilmos-utca 19. szám alatt**

porcellán- és üvegkereskedést

nyitottam, mely üzletemmel kapcsolatosan nagy raktárt tartok kékedényből, nagy választékban konyhafelszerelés, képkerekek, szent képek és tükrök, valamint kész kisebb ablakramák.

Vállalok minden e szakmába vágó munkát, üvegezést. Különösen felhívom a figyelmet az üzletemben kapható különféle lámpaár, melyek úgy mint a többi áruim rendkívül olcsó áron kaphatók nálam.

Szives pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

FRAGER LAJOS
porcellán- és üvegkereskedés
NYITRA, Tóth Vilmos-utca 19.

A „Felvidéki Parcellázó és Gazdasági Bank” részvénytársaság NYITRA székhelylyel.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészszbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesedés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal. Felvállal gőzszántásokat. Saját és bérelt bányáiból szállít meder és szott kavicsot, építő homokot, coulét terméskövet aszfalt és beton anyagot. Ugynöki közbejárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.
Részletes felvilágosítással készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRAN.

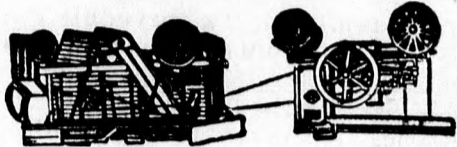
Szőlő oltványok,

szőlővesszők és finom borok beszerzésére leg-
melegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek rvendő

Szűcs Sándor Fia

— szőlőtelepét, Bihar diószegén. —
Képes árjegyzéket tanuságos tartalommal ingyen
és bérmentve. Ezen árjegyzéknek egyetlen ház
ból sem szabad hiányozni, mert sok mindenki
érdeklődő dolgot tartalmaz. Tehát souki el ne mu-
lassza egy levelezőlapra kérni. **Olcsó ár és
pontos kiszolgálás!** Több ezer elismerő levél
Készséglet: három (3) millió. —

MOTOROK!

Legjobb, legmegbízhatóbb üzemű ben-
zinmotorok, esőplőkészletek bezinmo-
toros magánjárók, eredeti svéd nyers-
olajmotorok és szivógázmotorok ked-
vező fizetési feltételekkel, több évi
jótállással kaphatók:

Karcag Testvéréknél

Budapest, V., Aulich-utca 7.
Árjegyzék és költségvetés ingyen
és bérmentve.

Ne vegyetek mást a

Köhögés

rekedség, katarrkus, elnyájkásodás, görcs
és számarhurut ellen, mint a finoman izló

Kaiser-féle

mell-pasztilákat a „Három fenyővel,
5900

hiteles bizonyítvány van orvosoktól és ma-
gánosoktól, amelyek kezeskednek a biztos
hatásért.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Egy doboz 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és a
legjobb drogériában.

Szőlő-
oltvá-
nyo-
kat
szállít
amerika
sima és

gyökere vasszövetet különféle fajok-
ban. fajtisztaságért jótállva leg-
dusabb választékban a már évek óta
elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:
**Kisküküllömenti első szőlőoltvány
telep**

TULAJDONOS:

CASPARI FRIGYES.

Medgyes 107. sz. (Nagyküküllő m.)

„Tessék képes árjegyzéket kérni:”

Az árjegyzékben található az or-
szág minden részéről érkezett elismerő
levelek, ennél fogva minden szőlőbir-
tokos megrendelésének megtétele előtt
az ismerős személyiségektől úgy szó-
mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet
magának a fenti szőlőtelep feltétlen
megbízhatóságáról.

Allandó tisztító.

Tudomására adom a t. közönségnek, hogy
Varga Zsimond nagyszombati vegytisztító
intézetét átvettem és azt a legjobb módszer
szerint tovább vezetem, minden káros rontó-
szer nélkül gallérok és kézelők tisztítását
elvégeztethetem. Altalam tisztított gallérok
hőfehérek és napokig elhordhatók, mert a
vászón párisi fényteljesen takarva van
Fióküzletemet továbbra is fentartom Nagy-
szombathban, hol a megbízások pontosan és
gyorsan eszközöltetnek. A n. é. közönség
b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Tolonics Gyula

vegytisztító-intézet Nagyszombat.

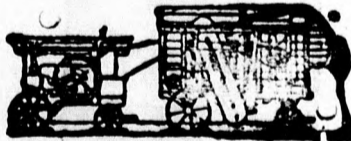
THE CAMPBELL

weltberühmte englische Motorenfabrik liefert die
bestkonstruierten, dauerhaftesten.

Benzin-
Rohöl-
Gas-
Sauggas-

Motore und
Lokomobile

Billigster
Sicherster
Ungestörter
Betrieb

— Billige Preise. —

— Garantie in jeder bedingungen. —
Günstige Zahlungsbedingungen

Generalvertreter:

Korányi Viktor **BUDAPEST**
VI., Liszt Ferenc-
Nr. 9.
Telefon 6-64.

Styria kör és lapos kötőgépek ke-
rékpár és varró gépek gyári áron
részlet fizetésre is kaphatók.

Fogl József Lajos és társa

Budapest, VIII, József-körut 42.

Árjegyzék és tanítás ingyen.

Borbély- és fodrásüzlet eladás!
Nagytapolcsányban levő 49 abonent-
tel bíró, jól menő

borbély-üzletem

esaládi ügy miatt azonnal eladó.
Bővebbet **Németh József** borbély
és fodrász. — A Központi-kávéház
melett.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
VIRAGOK a Mark-
féle

virágkereskedésben

Nyitrán, Bottyán-utca

állandóan raktárcs tartatnak

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a

SZEP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem
elegendő, hogy valaki csinos, less és kedves
legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc-
bőre sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot
fordítanak az arcbőr ápolására, a szép-
ség fentartására és emelésére.

A FOLDES-féle

MARGIT-

CREME

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat
után biztosan eltávolít kiütéseket, pattanás-
okat, miteszert, szeplőket, májfoltokat, ráncokat
és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Creme teljesen ártal-
matlan, páratlan és osodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon.

:: Tégelye 1 és 2 korona. ::

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON

Kapható Nagyszombathban: Bunzl Gyula,
Kesler Pius, Scholz Bálint gyógytárakban

VAJDA J. butorkereskedő

NYITRA, Pár-utca 22.

BUTOROK.

Elsőrendű jó munka, legjobb kivitelű berende-
zések nagy választékban jótállás mellett jutá-
nyos árban csak nálam szerezhetők be.

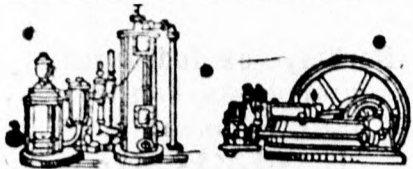
Kalotaszegi butorok!

Olajfestmények! Kerti butorok!

Saját kárpitos műhely!

Telefon 160.

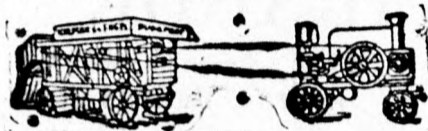
Kalmár és Engel
 Mótor és gépgyár, BUDAPESTEN.
 Városi raktár és iroda: V. Lipót-körut 22
 Gyár: VI. Uteg-utca 19.
 Világhírű! Eredeti! „Benz”
 Szívógazmotör telep. A jelenkor legolcsóbb
 típusa. „Benz” nyersolajmótor.

DIESEL

Rendszer

Elismert legjobb gyártmány.
 Ajánlja benzín-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámultos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás kedvező fizetési feltételek — Költségtérítés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy választék cukorkákban!

Leuchtner Armin

csemege- és füstöltáru kereskedése
 Delikatessen- und Selchwaren Geschäft
 Nagytapolcsány.

Grosse Auswahl in Kanditten!

Im alten Steueramtsgebäude ist eine

Wohnung

bestehend aus einem schönen Zimmer und Küche vom 1. August zu vermieten.

Näheres bei Adolf Prezelmayern Szered.

Szivarkapapír és szivarkahüvely

ABADIE
 PÁRIS

Minden tözsdében kapható

SCHWARCZ LAJOS

bérkocsi tulajdonos és fuvarozási vállalkozó
 Nagytapolcsány. Telefon 43.
 Elvállal személy- és áru fuvarozást olcsó áron. — Rendelkezésre könnyű, jó kocsik. Figyelmes elintézése minden megbízásnak.

Kincset ér Tordy-féle Hollandi 3 király tea
 mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) a gyógytárban 50 fillér. — Készítő: Tordy Gy. okl. gyógyosz. Budapest. Ullői-ut 89.

Valódi Aspirint

vasárolunk eredeti
Tablettákban

20 drb. K. 1.20.

Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegezve.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld u. Leverkusen b. Mülheim a. Rein.

Hollay Ignác

templom- és díszfestő
 Nagytapolcsány.

Elvállal templom-, címtábla- és szobafestést — Különlegesség: templomfestés. — Kívánatra költségvetéssel szolgál.

ROPS biztonsági gyorsfűzőnek 1910-es modellje

nemcsak tökéletes ideális forraló, melyet semmi lyen más meg nem közelít, de egyszersmind remek dísz tárgy is.

Csakis így tessenék elfogadni!

mert a régi modell nem lévén tökéletes az 1910-es modell óriási áldozattal tökéletesítve hoztuk forgalomba. Ennek alakja művészi, külszíne sötét galvanocéronz, tökéletes minden részében, lapos alaku, erős az égője, mely intenzív lángot ad, erős alkatrészei szétcszedhetők, tisztíthatók, csorélhetők. Ezen tökéletes Rops árais csak K 4.— Kapható minden szaküzletben, hoi pótrészeket is árusítanak.

ROPS FÉMARUGYAR R. T.
 Budapest, V. J. Váci-út 74. szám.
 Prospektus ingyen és bérmentve.

Szántói természetes savanyúvíz.

Bornak: fűszer.
 Betegnek: gyógyoszer.
 Egészségesnek: óvszer.
 Főraktár:

Brunovszky és Fia cégnél Szencen. Valasek M. cégnél Mianván. Koprna Agoston fűszerkereskedőnél Holicsón.

KORONA SZÁLLÓ

NAGYTAPOLCSÁNY.

Tulajdonos: GLASEL MIKSA.

Utazók találkozó helye.

— Telefon szám 27. —

15 szoba ujonnan berendezve, minden kényelemmel ellátva, villanyvilágítással, modern kávéház és étterem, kitűnő konyha, bor, sör és minden kávéházi ital.

Darkau fürdő

(Osztrák-Schlesia). Elsőrangú erős jodbrom iszapfürdő. Az egyedüli gyógykely, hol jodbrom iszapban fürödhetni. Javulva van! skrofula, sífilis, genyes váladékok, érlemeszesedés, csont- és izületi bántalmak, női betegségek, csusz stb. ellen. Legújabb gyógyászati segédeszközök, régi sétány, elsőrangú ellátás. Intézet gyermekek részére (kísérők nélkül). Oosta-, távirtda- és vasutállomás. Ipeány május 15-től október 1-ig. Főorvos: dr. Klimek B. Kívánatra részletes leírás s prospektust küld gróf Larisch Hönnich ő excellenciája fürdőkezelősege, Darkau.

xxxx Butor! xxxx

Hálók, ebédők, uriszobák, zongorák, salonok, teljes szálloda, fürdő, penzió és kastély berendezések még soha nem létezett előnyös fizetési feltételek mellett szállítatnak bárhová. Költségtérítés díjtalan. Nagy album 1 korona. — Modern Lakberendezési Vállalat, BUDAPEST, Szerecsen-utca 10 szám a.

Nyersolaj szivógáz diezel benzin és LOKOMOBILOK

Cyors szállítás

kedvező fizetési feltételek

messze-menő jótállás

Drezdai Mótorgyár Részv. Társ.

Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára

VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. (Alkotmány-utca sarok.)

Felvétel a BOHN-féle „Szegedi Deák-Otthonba”

mint internátusba

SZEGED, Tisza Lajos-körut 43. szám.

Az internátusba felvételtnek főgimnaziumi, főreáliskolai tanulók

vallás és nemzetiségkülönbség nélkül

továbbá azok, kik a felsőkereskedelmi, polgári avagy elemi iskolát ohajják látogatni. Ellátási díj egész évre 450 korona. Az internátusnak kitűnően berendezett kétemeletes palotája van, ahol a növendékek szakszerű felügyelet alatt állanak. Minden további felvilágosítást készséggel nyújt a tulajdonos

Bohn Károly, igazgató.